

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos betű sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesül-
tasnak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1915.

POSZTERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, július 28.

Biztosítottuk a Bug-átkeléseket (Olaszok óriási veszteségei a doberdoi fensíkon.)

Budapest, július 27. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Mióta csapataink Sokalt rohammal bevették a várostól délkeletre egy magaslat birtokáért harcoltunk, amely a Bug-átkelések megtartása szempontjából különösen fontos.

Tegnap vitéz ezredeink ezt az állást rohammal elfoglalták, miközben husz tisztet és háromezer főnyi légénységet foglyul ejtettek és öt géppuskát zsákmányoltak.

Grubieszowtól északra a harcok sikeresen haladnak előre.

Egyébként északkeleten a helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér:

Tegnap reggel megkezdődött tűzérési tömegtüzelés védelme alatt az olaszok a doberdoi fensíkot megerősített csapatokkal újból megtámadták. A támadás megghiúsult. Az olaszok nagyobb veszteségeket szenvedtek, mint eddig bármikor. Elkeseredett közelharcok után csapataink a csata e kilencedik napján is a fensík szélén elfoglalt régi hadállásaik teljes birtokában maradtak. A tengermelléki arcvonal egyéb részein továbbá a karintiai és tiroli határterületen jelentős esemény nem történt. Höfer tábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Meghiúsult orosz offenzíva Pultusk és Rozan közt.

Berlin, július 27. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

A franciáknak gyenge kézigránát támadásai Soucheztől északra, valamint robbantásai a Champagneban, Lemesnil környékért eredménytelenek voltak. A nyugati Argonnokban megszálltunk néhány ellenséges árkot. Thiancourt lövetésére ismét Pent á Mousson bombázásával feleltünk. Vogezekben az ellenség tegnap este elfoglalta legelől levő árkaikat. Lingekopfon (Münstertől északra) Roncyn mellett (Turcangtól északnyugatra) egy francia, Peronnes mellett pedig egy angol repülőgépet leszállásra kényszerítettünk. A bennülőket elfogtuk.

Keleti hadszíntér:

Egy Mitauból ellenünk intézett előretörést visszautasítottunk. Mitauból délre fekvő Poswol és Njemen között nyomon követjük a hátráló ellenséget.

Az oroszok tegnap megkísérelték, hogy a Narewen át előrenyomult csapatainknak a Goworowo (Rozantól keletre) Wiszkow—Serock (Pultusktól délre) közti vonalból kiindult nagy és egységes támadását visszazorítsák.

Az oroszok offenzívája teljesen megghiúsult, háromezerháromszáz tizenkilenc oroszot elfogtunk és tizenhárom gépfegyvert zsákmányoltunk. Rozantól keletre és délkeletre csapataink a megvert ellenség mögött kelet felé nyomulnak előre. Pultusktól délkeletre még makkacsul harcolnak.

Novogeorgievszk és Varsó előtt nincs változás.

Délkeleti hadszíntér:

Iwangorod előtt semmi újság.

Grubieszowtól északra több helységről kivetítettük az ellenséget és háromezerkilencszáznegyvenegy oroszot, közte tíz tisztet, elfogtunk. Machonsen tábornagy német csapatainál a helyzet egyébként változatlan. Legtöbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Békekonferencia?

Arad, július 27.

Azoknak az államoknak, amelyek boldog sorsuk megkimélt attól, hogy a világháború fájdalmainak és pusztításainak részeseivé legyenek, olyan a helyzetük, mint a hadviselő országokban az otthon maradt embereké. Azt a kivételt, amely nekik részül jutott, azzal kell meghálálni, hogy a háború szenvedéseit minél jobban enyhítsék, s a bajokat, az inséget minél szűkebb mederbe szorítsák. A semleges államoknak ezt a hivatását példásan fogja fel Svédország és Hollandia. Nem elégszenek meg azzal, hogy vörös keresztet misziókat küldenek ki, foglyok kicserélését közvetítik és egyebekben is kapcsot nyújtanak az egymástól elzárkózott államok alattvalóinak a legszükségesebb érintkezésre. Azon is dolgoznak, hogy a háború álló államokat minél hamarabb szólaltassák meg az eddig ki nem mondott szó: a béke felől.

Egy bécsi lap berlini értesülése szerint Svédország és Hollandia fáradozásainak eredménye is van. A semleges államok békekonferenciája legközelebb összeül, a hadviselő országok is hajlandóan nyilatkoztak arra, hogy résztvesznek — Franciaország kivételével. A mi bizonyára nem azt jelenti, hogy Franciaországban nem vágnak annyira a béke után, mint a többi fegyverben álló államok. (A háborúban álló nagyhatalmak között Franciaország területéből van a legnagyobb rész ellenséges megszállás alatt.) Oroszországból többet hódítottak a németek, de ez a moszkovita kolosszusnak sokkal kisebb hányadát teszi, mint a megnyit a német hódítás Franciaországban. A franciák tehát úgy érzik, hogy az ő részükről a békehajlandóság beismerése lenne a valóságnak, hogy reájuk nézve áll a háború a legsiralmasabbban. Franciaország tehát nem akarja azt a látszatot feltüntetni, mintha békét kérne, — ez természetesen nem jelenti azt, hogy békét, ha van rá mód, el se fogadna.

A nagy kérdés az, hogy van-e egyáltalán mód arra. Oroszország területén még tart a nagy birok. Az oroszok barátai és szövetségesei is elismerik a cár hadseregének kétségbeesett helyzetét s a legtragikusabb fordulatokra készítik elő önmagukat. A hatalmas német hadvezérek akadály nélkül, az abszolút fölény bizottságával hajtják végre haditerveiket, s

melynek eredménye az orosz haderő megsemmisítése és Varsó meghódítása lesz. Bevárják az oroszok és szövetségeseik, amíg a kikerülhetetlen bizonyossá és megtörténtté válik, — vagy pedig már előbb is készek a békéről beszélni?

A békemozgalom Svájcban is egyre erősebb lesz. Ennek érdekes epizódja volt a levélváltás, a mely egy zürichi és egy budapesti gyárigazgató között történt. A zürichi gyárigazgató az összes ellenséges államokban levő, vele egy szakban dolgozó kartársait fölhívta, hogy a béke gondolatának propagandát teremtsenek. A budapesti gyárigazgató ezt írta:

— Két nap előtt kaptam a hírt, hogy az egyik fiam a harctéren elesett. A másik, megmaradt egyetlen fiam, most vonul be. Lehet, hogy őt is ez a rettenetes sors várja. Elkép-

zelheti tehát, mennyire szívemhez talál a béke gondolata. De ha a reánk kényszerített háboru után olyan békét akarnának velünk elfogadtatni, a mely reánk és szövetségeseinkre a megaláztatást jelenti, akkor inkább az utolsó csepp vérünkig és az utolsó fillérünkig folytassuk a háborut.

Az öreg gyárigazgató mindanyunk szívéből beszélt. Sokat szenvedtünk a háboru alatt és lehet, hogy még sok megpróbáltatás van előttünk. De ha a békekonferencia nem tud olyan békét teremteni, a minőért a fegyvert fölvevük, a mely a biztos nyugalmat és a szabad fejlődést biztosítja nekünk és Németországnak, — akkor megköszönjük Svédország és Hollandia szíveségét, emberséges gondolkodását és folytatjuk a harcot, amíg a békekonferencia helyett a fegyverek nem szerzik meg nekünk azt a békét, az olyan békét, aminő kell.

Jön a gyűjtő-kocsi.

(Arad áldozatkészsége. — Színültig megtelt kocsik. — Holnap a Széchényi-, Vécsey-, Magyar- és Borona-utcák közti városrészben gyűjtenek. — Eddig tíz kocsi fém gyűjt össze.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 27.

Van-e ma szebben hangzó szó, mint: *municiohiány*. Hála isten nincs. Az orosz Góliát elfog terülni, mert a kis Dávidnak a parittyájában van kő, a Góliátnál pedig van *municiohiány*. Anglia lángelméjű municio-minisztere azt mondta, hogy ha a szénmunkások tovább sztrájkolnak, Anglia elveszti a háborut, mert teljes lesz a *municiohiány*. — Mi ugyan nem fogadkoztunk arra, hogy Oroszországot kiéheztetjük, Angliát kiéheztetjük, de a Dardanellákon és az Északi tengeren nem mehet át az amerikai municio-gőzös, az Océanon megtorpedózzák a municio-gőzöst és van minden ellenségünknel *municiohiány*, nagyobb hiány, mint az ember hiány, mint a gabona hiány, mint pénz hiány. Ez utóbbiakból van az oroszok is, az angolnak is bőven, de mit használ, ha van mellette *municiohiány*. Az angol kispékülta, ha ő ráteszi a véres kezét az amerikai rézre, az afrikai rézre és az ázsiai rézre, az ausztráliai rézről nem is szólva, akkor minálunk is *municiohiány* lesz és mi is elátkozzuk ezt a szót és sirunk és jajgatunk és vereségeinket a *municiohiánynak*, offenzívánk megtorpanását a *municiohiánynak* fogjuk tulajdonítani. A háborus matematikához hála isten az ellenségeink nem értenek és megint elszámították magukat.

Jön a gyűjtő-kocsi és van rezünk, van fémünk! Mit tudja azt az orgyilkos angol, hogy milyen lelkes és áldozatkészség lakik mi bennünk! Mit tudja azt, hogy a mi haragnaink nemes ére az ágyúcsőben, a puska-golyó köpenyében is az Urat dicséri! Mit tudja, hogy a gyermek játékszere akkor is gyönyört okoz neki, ha a vastag Berta, a 42-es, ha a szorgalmas Mariska, a 30.5-es mozsár torkából pusztító halált adit kilométeres területen. Nálunk nincs és nem lesz *municiohiány*!

Jött a gyűjtő kocsi és már az első nap ötször kellett térülnie, fordulnia, ma pedig már lázas izgalommal várták mindenütt a nemzeti

színű szalagokkal feldíszített kocsit, hogy öblös ölébe belerakják mindazt, ami a háztartásban réz és bronz, vöröstém, cinn, cink, nickel, ólom, antimon és aluminium. Ma is majdnem öt kocsira valót adtak össze az aradiak.

— A nagyanyámtól származó részüket örök kegyelettel évtizedek óta — mondotta a város első polgára Variassy Lajos polgármester — sohasem váltam volna meg tőlük, drágábbak voltak családjunknak, mint az ékszerek. A gyűjtő-kocsira azonban felrakjuk. Az unokáim, a nagyanyám unokái rakják fel sajátkezőleg a gyűjtő-kocsira.

Mikor a délelőtt folyamán felharsant a zoldgalyakkal, színes pártlikákkal díszített kocsi előtt járó huszárok kürtjeinek sajátos melódiája, a szívekbe markolt minden hangja. Az óriási lengyel síkságon, az olasz határ kietlen karsztljain vérző hős katonáink izenete volt, akik azt harsogták az itthon lévő kislébe, hogy legyünk vigan, mert a muszkánál nagy a *municiohiány*, az olasznál is már *municiohiány* hiányról beszélnek és se muszka, se orosz gyűjtő-kocsi nincs, csak a szövetséges nemzeteknek vannak fémgyűjtő kocsijai és ha ezek megtelnek, akkor még vigabban legyünk, mert akkor még jobban fut az orosz, még jobban pusztul az álnok talián.

A külváros utcáin épen úgy, mint ma ideben beljebb színültig hordták tele gyermekek, férfiak, asszonyok, szegények és előkelők, gazdagok a gyűjtő-kocsit, amely olyan igaz szimpátiával találkozott az aradi közönségnél, hogy már ma panaszos levél is jött hozzánk amiatt, hogy a kocsi nagyon gyorsan jár. Felharsan a kürt, a lakásokban megdobban a szív és sietnek összeszedni a fémekeket. Mire azonban kiviszik az utcára, már a kocsi odébb állott. Ez táj a jöszivü adakozóknak és kéri, hogy várjon egy pár másodpercet, mert mindenki akar adni.

Megható az aradiak áldozatkészsége. Gyermekek futnak a kocsi után és ha a maguk játékszerét, a szüleik adományát már átadták, bemennek a szomszéd házba és beszélnek a lakásokba és agítálnak, könyörögnek és kérnek fémet a hadseregnek.

A gyűjtő-kocsi a legdemokratikusabb intézmény. A lelsejében eltűnik minden társadalmi különbség. Az egymás hegyén-hátán fekvő fémtárgyakról senki sem fogja megtudni ki adta az egyiket, ki a másikat. Épenugy mint Höler a jelentéseiben is csak nagyritkán

emeli ki az egyes csapatokat. A győzelmeke mindig derék csapataink hőies önfeláldozás aratja. Itthon is mindnyájunknak adni kell, hogy ők ott a harmezón nevetve rohanbassanak az oroszra, aki fut Petrograd felé, mert nincs gyűjtő-kocsija, de van *municiohiánya*.

Amerika a világ bankárja.

Franciaország népe nem kap veszteséglisztát.)

Távirati tudósítás.

Zürich — Rotterdam, július 27.

Titkolja a francia kormány a veszteségeket.

Genf. A francia kamara 115 szocialista tagja indítványt nyújtott be, hogy a veszteséglisztákat hozzák nyilvánosságra. Politikai közközeben úgy vélik, hogy az indítvány a plénum előtt támadásokat fog provokálni Millerand ellen, a ki kényszerítve lesz majd a bizalmi kérdést felvetni.

Amerikai — német konfliktus.

Zürich. A Zürcher Post lehetségesnek tartja, hogy a német kormány az amerikai jegyzék egyes pontjai dolgában folytatni fogja a tárgyalásokat, így a Lusitania elsüllyesztése alkalmával életüket vesztett amerikai polgárok hozzátartozóinak fizetendő kárpótlások ügyében, de nagyon is valószínűtlen, hogy Németország annyira közeledjék az Egyesült-Államok kormánya által elfoglalt állásponthoz, hogy azzal az amerikai kormány meg volna elégedve, mert ez annyit jelentene, hogy lemondanak a buvárhajó harorról, pedig Németország erős nemzeti érzése, erejének tudata aligha fogja megengedni az ily nagyarányú önmegtartóztatást.

Minden pénz Amerikáé.

Rotterdam. Latontain belga szenátor visszatérven Amerikából elbeszéli, hogy a szövetségesek amerikai megrendelése óriási. Az Egyesült Államokban nem kevesebb, mint ezer repülőgép, egy milliárd löveg, három millió tegyver készül angol-francia számlára. Ha ez sokáig tart, a szövetségesek minden pénze az Egyesült-Államokba vándorol, mely így a világ bankárja lesz.

Elsüllyesztett angol halászgőzös.

London. A Reuter jelenti: Aberdeen angol halászgőzöst az Északi tengeren elsüllyesztették.

Öt millió politikai gyilkosságra. Berlinből jelentik: A „Hessische Zeitung” utal az angol budget öt millió font titkos alapjára, amelyből az agitacionális hivatal politikai célok megvalósítására irányuló propagandájának költségei fedeztetnek. Ennek a hivatalnak nemrégiben Susley őrnagy volt a feje, mapedig Dull ezredes Susley őrnagy nemsokkal aszófia merénylet előtt Párisban találkozott Ghenadievvel. Ennek az összejövetalnek közvetítője Tankosics őrnagy volt. Ghenadiev visszautazása alkalmával Govrell politikaiügynök kísérte, az az ember, aki Jaurés közelében ült, amikor az ellen a merényletet elkövették. Govrell egyike volt azoknak, akik Jaurés gyilkosát ellozni segítették. Amikor Witte meghalt, Govrell Oroszországban üzleti uton járt. Govrell Krisztiániában is ott volt, amikor Findlay gyilkos merényletet követett el Casement ellen annak szolgájával, Christensennel.

Összeomlottak az oroszok Narew menti állásai.

(Rész vesznek a hadviselők egy békekonferencián? — Nagy veszedelemben a Varsó-pétervári vasutvonal. — Folytatódik a várak körülzárása.)

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Páris—Bécs—London, július 27.

Békekonferencia összehívása?

Bécs. A Zeit Berlinből úgy értesül, hogy a semleges államok, élükön Svédországgal és Hollandiával békekongresszus összehívásán fáradoznak. A békekongresszuson részt vennének a hadviselő államok is, amelyek Franciaország kivételével mind készeknek nyilatkoztak a részvételre.

Berlin. A B. Z. am Mittag közli Zürichből: Genében legközelebb három német és három francia szociáldemokrata vezér tanácskozással összeül. Német részről Bernstein, Kautsky és Haase, francia részről Lussan, Ruel és Longe.

Mittau körülzárva.

Berlin. A Berliner Tagblatt közli: Mittau délről körül van zárva.

Varsót elvágják Pétervártól.

Páris. A Temps írja: Pétervárról legutóbb érkezett táviratok arra engednek következtetni, hogy az oroszok Narew menti hadállásai összeomlottak. Ugy látszik, hogy Varsónak Pétervárral való vasuti összeköttetése a grodno-wilna-dünaburgi vonalon erősen veszélyeztetve van.

Nyílt csatákra számítanak az oroszok.

Berlin. A Berliner Tagblatt írja: A kurlandi harctéren a német vonal a Dubisza torkolatától keletre Ponzevoig, délre Banksig terjed.

A Rjecs írja: A központi várható operációja valószínűleg főerejükkel a nyílt csatateri hadműveletekre irányul és az erődöknél csak kevés erőt hagynak vissza.

Varsót a bekerítés veszedelme fenyegeti.

Berlin. A B. Z. am Mittag jelenti: A lengyelországi döntő csata pompásan halad előre és éket ver a varsói elővédek közé. Varsó hátsó összekötő vonalait a bekerítés veszedelme fenyegeti. A legközelebbi napok újabb meglepetéseket fognak hozni.

Varsó — néptelen.

Berlin. Varsói lapok híradása szerint július 1-éig a várost százkilencvenezren hagyták el.

Orosz erősítések a lengyel fronton.

Berlin. Hágából jelentik a Tägliche Rundschau: Pétervári hír szerint onnan egyre küldenek erősítéseket Bielostok, Brestlitovsk és Ivangorod felé, hozzávetőleges számítás szerint az orosz hadseregnek ez a szárnya az utóbbi időben legalább százhuszezer főnyi erősítést kapott.

Tizenötezer gépfegyvert vesztek az orosz hadsereg.

Zürich. A Neue Zürcher Zeitung jelenti: A Birseulja Vjedomosti egyik cenzurált cikkében azt mondja, hogy az orosz hadseregnek gépfegyverben tizenötezer darab hiánya van. Ezeknek nagy részét a német és osztrák-magyar csapatok hódították el, kisebb részét pedig az ügyetlen orosz legénység tette tönkre.

Legmerészebb sakkhuzás.

London. A Daily News katonai munkatársa a következőket írja: A Varsó sorsa felől érkező hírek nem nyugtathatnak meg bannünket. Gyöngé reménység még van arra, hogy az oroszok ellentállása a várost meg fogja menteni, de hamis optimizmus lenne a helyzet lényeges javulását várni. Ha Nikolajevics Miklós nagyherceg hadseregi Hindenburgot fel tudják tartóztatni a Narewnál, Mackensent visszavetik Galiciába, talán megmenthető a város, különben pedig kénytelen visszavonulni az orosz haderő, hogy a Pétervárral, Moszkvával és Kievvvel való összeköttetést megőrizhessék. A Daily Telegraph katonai munkatársa Mackensent és József Ferdinánd előrenyomulását a lublin-cholmi vasutvonal ellen, a legmerészebb sakkhuzásnak tartja, amely csupán Hindenburg legutóbbi keletporoszországi támadásához hasonlítható.

Kopenhága. A National Tidende jelenti Londonból, hogy ott teljesen reménytelenné tartják Varsó helyzetét.

Az orosz vereségek francia beismerése.

Páris. Azok a lapok, a melyek eddig a szövetségesek oroszországi offenzívájának stratégiai jelentőségét tagadták, ma meglehetősen pesszimiztikusan nyilatkoznak. A Temps aggodalommal kérde, milyen eredménye lesz az óriási csatának, a melynek monumentális arányai és jelentősége már az egyes tázisok leírásából is kiviláguk. A Figaro írja: Megint tragikus órákat élünk át. Roussel alezredes a „Petit Parisien” hasábjain megállapítja, hogy a helyzet sajnos, nem olyan tényes, mint azt az entente szeretné.

Szassanov az orosz néphez.

Bukarest. A Novoje Wremja Szassanov külügyminiszter lapja, a következő felhívást intézi az orosz néphez:

— „A németeket és az osztrák és magyarokat a galiciái győzelmek annyira fellelkesítették, hogy előreláthatólag a még most kezünk között tartott pozíciókat is föl kell adnunk. A német csapatok hadállása így olyan területen lesz, amely már mélyen benne fekszik Oroszországban. Ebből is látható, hogy a németeknek és az osztrák és magyaroknak célja az, hogy behatoljanak Oroszországba, azt gondolva, hogy sok municiót és ágyút szereznek tőlünk. A fegyvertelen polgári népnek nem áll módjában, hogy földjét és bszatermését megvédje a német csapatoktól, épen azért igen jól teszi a lakosság, ha az ország belsejébe menekül és vagyonát úgy tönkreteszi, hogy az ellenségek ne legyen haszna belőle. A kár bőségesen megtérül, mert egy olyan nagy országnak, mint Oroszország, a leg-

nagyobb veszteség sem árthat, mindent pótolni tud.”

Megindult a bécs—lembergi vonat.

Bécs. A bécs—lembergi vasuti forgalom megindult. Lembergből Krakón át naponta két vonat közlekedik polgári utasokkal: reggel fél tíz órakor indult el egy rendes személyvonat este negyed tíz órakor egy gyorsított személyvonat. Az ellenkező irányban szintén két vonat van forgalomban.

Az orosz forradalmi propaganda.

Berlin. Egy svájci nagykereskedő, aki most tért vissza Oroszországból, elmondta, hogy a forradalmi propaganda az utóbbi időben rendkívüli arányokat öltött. Mint a tíz év előtti forradalom idején, most is mindenfelé folyik a földalatti agitáció. Az a hazafias lelkesedés, amely az elmúlt év augusztusában a szkeptikus forradalmárokat is elfogta volt, most a szociáldemokraták hallatlan üdözése és a szidőhajszka fokozása következtében megszűnt. (Bud. Tud.)

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

(Távirata cenzurálva.)

Innebruck: Julius 23-án három olasz repülőgép megjelent Riva felett és nyolc bombát dobott le, melyek néhány gyümölcsfát pusztítottak el és több ablakot becsuktak. A repülőgépeknek sikerült sértetlenül visszatérniük.

Lugano: A kémkedéssel vádolt öt bari és egy anconai lelkészt bizonyított hiányában felmentették. Az anconai ügyész halálbüntetést indítványozott. Mialatt a törvényszék Bariban tárgyal, Gaspari bíboros államtitkár egy bizottság előtt tanvallomást tett a bari perben. Gaspari figyelemreméltó nacionalista nyilatkozatot tett, mely minden olasznak örömet okozott volna. Mire a bizottság visszatért, az ítéletet már kihirdették és így a vallomás nem volt felolvasható.

Lugano. Velenceből ideérkezett svájci ember ebeszeli, hogy velence bombázásakor 54 ember sebesült meg, közülük 13 meghalt.

Rotterdam. 15 amerikai hajózási vonal bejelentette, hogy utasai biztonságáról gondoskodik és ezért nem vesztel hajóira hadiszert.

Orosz vezérkar jelentése.

Sawie-Rossicny felé vezető utakon az ellenség Poutewice irányába tovább előrenyomult. A Narew fronton az ellenség éjszaka és reggel több támadást intézett. A keleti Pissa parton az Osztrólenka-Prozan közti szakaszon visszavertük az ellenséget, amely makacs kísérleteket tett, hogy a Narewt különböző pontokon átlépje.

A Rozan—Pultusk szakaszon sikerült az ellenségnek 24-én erőinek egy részét a Narew jobb partjára vetni és ott megállapodni. A Wisztula—Bug között az ellenséges offenzívát ellentámadásaink megállították. Grubieszow környékén az ellenség 24-én éjszaka és a következő napon támadásokat intézett: Wojslawice—Korodlo frontra.

Az olasz vezérkar jelentése.

Huszonharmadikán délután két hydroplánunk Riva fölé repült és a pályaudvarra legjobb eredménnyel 18 gránátot dobott. A Kra szakaszon az ellenség offenzíváját három makacs támadással igyekezett megállítani. A támadások a Luznica nyergén az általunk elfoglalt állások ellen irányultak. Az ellenséget súlyos veszteséggel visszakergettük. A Karst fensík akciónk kedvezően fejlődik.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szerda: Az „éjjeli űr” bohózat.

Ösütörtök: „Éva” operett.

Péntek: A Vörös Kereszt egyesület jótékony célú előadása.

Szombat: A Vörös Kereszt egyesület jótékony célú előadása.

* Az éjjeli űr című bohózatot mutatta be ma az aradi színház és a társulat, könnyel téli világban néhány órára kacajt és vidámságot varázsolt a nézőtér nem éppen tekintélyes számú közönsége elé. A darab — Armont és Nancey munkája — nem jobb és nem rosszabb az ismeret franczia bohózatoknál. Minden kellék megvann benne, ami szükséges ahhoz, hogy az ember nevető izmai ne jussanak perenyi pihenőhöz sem, de ezenfelül egyéb semmi. A végtelenségig fokozott bonyodalom, kétségbeesztő félreértések, vetkőzés nők, öltözködő férfiak és megszámlálhatatlan házasságtörési kísérlet, a mit egyformán dícsérates buzgalommal követgetnek el a szerzők az összes szereplőkkel. A kísérletnél azonban csak egy jut tovább, az éjjeli űr felesége, a ki szarvakat rak férje homlokára, mialatt az barátja feleségének erőnyőre vigyáz. A pikantéria néha izléstelenséggé fajul, de a ki a franczia bohózatokat szereti, ezt nem veheti rossz néven. A közönség igen jól mulatott a darab fordultatos bonyodalmaiban, az eredet tablókön, és végre is ez a fődolog. Az előadás zökkenés nélkül haladt a bonyodalomak vég nélküli hajszolásában. Kertész és Lally, a fő férfiszereplők pompás alakításukkal bőven gondoskodtak róla, hogy a jókedvű nézők meg a nézőtérre és nem maradtak el mözöttük a többiek sem. Barics, Herold és V. és, különösen pedig Várnay, L. Kiss, Mariska, kitűnő kokott volt és főrészes a sikernek. Bájos játékaival H. Harmath Józsa kedvesen illeszkedett bele a bohózat frivol tónusába. (F. L.)

* A színház hírei. Éva, a címszerepben Pataky Vilmaival, ösütörtökön kerül színre az idén először. Oktáv gyórást Járai Sándor játssa, míg a többi szereplők Sz. Rontai Boriska, Győző, Herold stb. — A vándortársulat, Zerkovitz és Mérei rendkívül mulatató operette kerül legközelebb színre. Az újdonságban minden szerepet elsőrendű színész játszik, azonkívül nagy attrakció is van a darabban, amelyben táncok, énekek, zenetáncok és több efféle cirkuszi mutatványok is beletámasztódnak. Az újdonságból már megkezdődtek a színpadi próbák. A bemutató előadás terv szerint augusztus hó első felében lesz. — Az Éjjeli űr rendkívül hatásos bohózat-újdonságot ismétli meg ma a társulat, amelynek tegnapi előadásán a közönség ki nem fogott a kacagásból. — Vasárnap délután 3 és fél órakor mérsékelt helyarákkal az Iglói diákok, a főszerepekben Járay S., Barics Gy., Delli, Várnay, Győző, Polgár, Heppesné stb. és este 8 órakor rendez helyarákkal a Drótos tót. Lehetőleg jobb operettje van műsorban, a főszerepben Sz. Rontai Boriska, K. Pongrácz Mária, Győző, Barics, Járai, Polgár, Várnay, stb.

* Berký Lily az aradi Vörös Kereszt estén. A Vörös Kereszt péntek és szombati előadásairól szóló kommunikék több ízben említést tettek arról, hogy a nagyszabású műsor keretén belül bemutatásra kerül a „Sursum Corda” mozikép. A publikum nagyrésze azonban nincsen még tisztában azzal, hogy ez a mozidarab a háborús filmek legszebbike. A darab cselekménye a hazáért harcoló hősök itthon maradt családtagjainak küzdelmét tárta elénk egy munkáscsalád megpróbáltatásában. Megkapó harctéri jelenetek emelik a darab érdekességét s a cselekmény keretén belül végignézhetjük a magyar Vörös Kereszt széleskörű tevékenységét, amelyet idehaza s kint a fronton teljesít. A főszerep, a munkás feleségét Berký Lily, az aradi színház bájáró közönség dédelgetett vendége játsza azzal a rutinnal, amelyet nem egyszer esillogtatott meg az aradi színpadon. A Sursum Corda a központi Vörös Kereszt két kiváló vezetőembere: gróf Teleky Sándorné (írói néven: Szikra) és Dános Árpád írta. A rendezés művészi munkája Kertész Mihály közfőrtetését dícséri. A mozidarabot egy

hangulatos színpadi jelenet, a „Tábori tüzek” vezeti be, amelyben Barics Gyula mint katona melabus kuruadalokat énekel tárogató hangja mellett. A két felvonás között H. Harmath Józsa egy kedves verset mond el, a darab végén pedig Ottovay Mancika adja elő a befejező strófákat. Az előadás sikere már is biztosítva van, mert a jegyek nagyrésze elkelt mind a két estére.

* Könyörtelen igazság. (Szenzációs detektívsláger az Urániában.) Minden ízében érdekes, idegizgató detektívdrámát mutatott be tegnap a színház. Nagy hatását, azt az óriási érdeklődést, mellyel a bemutatás közönsége a remek képet elejétől végéig kísérte, nem igazalmas fildözési jeleneteknek, a lehetőségen felül emelkedő detektívtrükköknek és háttorzongató helyzeteknek köszönheti, ilyeneket a drámában nem találunk. A cselekménye az életből van merítve, egyszerű, de lélektani alapokon felépülő társadalmi dráma: egy bűnös ember, ki megjavul és már régóta el is felelté előbboni életét, akkor kerül az igazságszolgáltatás ke-

zébe, a mikor már javulása jutalmául megelégedett boldog életet él. A könyörtelen igazságszolgáltatás nem bossáítja meg neki a régen elkövetett bűnöket, melyekért életével kell fizetnie. — *Hőseink diadalutja Galiciában, 1200 méteres hiteles harctéri felvétel, legközelebb az Urániában.* 5

* Bright, a betörő. (Detektívdráma az Apollóban.) A mozibajáró publikum mindig szívesen veszi, ha művészi értékű detektívdrámában gyönyörködhetik. Ez a szórakozás szerdán is kínálkozik az Apolló-színházban, ahol „Bright, a betörő” című nagyszabású detektívdráma kerül vetítésre. Kent Margit, a zseniális női detektív bonyodalmas, sőtöt hűnygyre derít világosságot. A darab meseszövése idegizgató eseményekre van építve s elejétől végig a közönséget fokozott érdeklődésben tartja. A kiváló detektívdrámán kívül a Vadorsó című kétfelvonásos gyönyörű drámai képet is a szerdai új műsorán mutatja be az Apolló-színház. A humoros filmek tökéletesessé tesszik a nagyszíriően összeállított, nem mindennapi műsort

A háziezred kitüntetett gépfegyverosztálya.

(Hadtestparancsnoki elismerés a Lemberg utáni harcokért. — Dekorálás a front mögött.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 27.

Abban a diadalmas előrehaladásban, a melylyel a szövetséges hadseregek söpriük maguk előtt az oroszok megroppant és tehetatlenné tett áradatát, dícsőrségül-dicsőségre jár az aradi háziezred zászlója. A galiciái csatamezőkön a Kárpátoktól Lembergig ismétellen pompás fegyvertényeket vitték véghez az aradi bakák és különösen azokban a harcokban, a melyeket Lemberg körül vívtak, tüntek ki a harminchármasok. Az első közt voltak az aradi háziezred katonái a felszabadított Lemberg utcáin és az első közt voltak akkor is, amikor Lembergen túl újabb kemény és elkeseredett harcokban kellett reá vetni magukat az ellenségre, megtörni utolsó ellen állását és kivetni a galiciái főváros birtokát esetleg veszélyeztető állásaiból. Ezekben a harcokban vesztette el az ezred szeretett alezredesét, Burdea Demetert és a mindvégig vívőül küzdő zászlóaljparancsnokkal együtt számos dicső katonáját, azonban ezekben a harcokban a gyász mellett új dicsőséget is szereztek a harminchármasok.

Junius huszonegyedikén és huszonötödikén ádáz csatát vívott az aradi háziezred. Két nappal a lembergii diadal után a fővárostól keletre több kisebb galiciái községet szálltak meg a harminchármasok és itt fordult szembe velük még egyszer az orosz utóvéd. A harcban úgy kitüntette magát az aradi ezred, hogy a felsőbb parancsnokságok egymásután adták tudtára Pfister ezredesnek teljes és őszinte elismerésüket az aradi fiúk vitézségéért. Különösen kitűnt a két napos csatában az ezred egyik gépfegyverosztálya, amely exponált helyzetből halálmegevető bátorsággal órákon át megsemmisítő tüzelést folytatott az ellenségre és minden támadással, tüzeléssel szemben megtartotta pozícióját. A borzalmas gépfegyver tüzelés hatásával döntő részese lett a harminchármasok sikerének és az ezredparancsnok az ütközet után elismeréssel emlékezett meg a gépfegyveresek működéséről, akik parancsnokuk Codarcea hadnagy vezetésével oly szépen álltak meg a helyüket.

Pfister ezredes elismerését azután a magasabb parancsnokságoké is követte. Julius tizenhócadikán megkapóan szép ünneppéssel történt meg a harc front mögött a gépfegyveresek dekorálása. Az ezrednek a harcban

ban el nem foglalt legénysége ünnepi hangulatban és ünneplőben kiöltözve vett részt a dekorálásban, amely tábori isentisztelettel vette kezdetét. Az ünnepre autón megérkezett stábjával az a magasabb parancsnok, akihez beosztva harcol most az aradi háziezred. A kegyelmes ur kíséretével együtt részt vett a tábori misén, azután pedig az összegyülekezett aradi bakákhoz beszédet intézett. A tábornok beszédében őszinte elismeréssel szólt arról a vitézségről és kötelességteljesítésről, amellyel a harminchármasok kitűnnek a csatákban és dícsérettel emlékezett meg az aradi ezred győzelmes harcairól. Szavai végeztével a királyt és a hazát éitette, majd a front elé lépett, ahol külön sorban álltak legelől a kitüntetésre várók.

A Lemberg utáni két napos győzelmes csata vitéz gépfegyvereseit ugyanis Pfister ezredes kitüntetésre terjesztette fel és a hadsereg-főparancsnokság a másodosztályu ezüst vitézségi érmét adományozta az ellenséggel szemben tanusított vitéz magatartásuk elismeréséül Thobiasz Mihály őrmesternek, Rónai Ede fegyvermesternek, Kilián Márton őrmesternek és Zsián Kornél szakaszvezetőnek; Kosa György szakaszvezetőnek pedig a bronz vitézségi érem jutott. Mind az öt kitüntetett harminchármas altiszt Codarcea hadnagy gépfegyverosztályában harcolta végig az emlékezetes ütközetet. A vitézségi érmeket az ezred legénységének hurrázása közben a kegyelmes ur maga tüzte föl az öt aradi gépfegyveres altiszt mellére, kezét szoritott mindegyikkel és néhány elismerő szóval gratulált vitézségükhöz.

Az ünnep után a harminchármasok visszatértek a harcvonalba, hogy folytassák azt a diadalmas munkát, amelyből büszkén és méltóan veszik ki részüket az aradi bakák.

— Adjunk látszóveket katonáinknak. Jó távcső egész csapatokat megmenthet a meglepetés veszedelmétől és az ellenség kikémlelésére is a legbiztosabb segítő eszköz! Küldjük el távcsőveinket hős katonáink számára a Hadsegélyző Hivatal címére (Budapest, IV. Vaczi-utca 38. szám.)

Dadányi György regényes bujdosása az orosz front mögött.

(Menekülés az orosz őrségen át. — Aki három napot halottak közt töltöttek. — A lembergi rejtekhelyek.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 27.

Hi.

Már két napon keresztül ismertettük Dadányi Györgynek, az aradi 3. Hadik huszárezred főhadnagyának igen érdekes kalandjait. Mint ismeretes, Dadányi a múlt év szeptember 5-ike óta részben Belzben, részben pedig Lembergben bujdosott az oroszok közt s a legromantikusabb kalandokat élte át, amelyről a lapok már röviden megemlékeztek, azonban az Aradi Közlöny az első, amelynek Dadányi, most, hogy a napokban Aradra érkezett, a maga egészében, izgatón érdekes részlettel együtt elmondta több, mint fél éves bujdosásának történetét. A kalandok elbeszélését mai számunkban ott hagytuk abba, hogy az oroszok Dadányi ottlétéről tudomást szerezve átkutatták a belzi zárdát, azonban a főhadnagynak sikerült a szőnyegpadláson elrejtőznie. Az oroszok azonban ezzel nem elégedtek meg, az éjszaka beálltával elhagyták ugyan a zárdát, azonban körülfigyelték az épületet s kijelentették, hogy másnap újra eljönnek.

(Menekülés a zárdából.)

— Mindenkelőtt az istállót kellett elhagynom — folytatta elbeszélését Dadányi. — A főnök apáca ruhát hozott le a kamrába, azt felvettem, a nővérek körülfigyelték s így csempésztek be az udvaron keresztül az épületbe. A clausurában dőltem le a ruhástól együtt aludni s folyton azon gondolkodtam, hogy szabadulhatnék. Már csak a szegény nővérek miatt is el kellett hagynom az épületet, mert őket minden áron arra akarták rábírní az oroszok, hogy áruljanak el engem. A nővérek ezt nem tették meg s az oroszok azzal távoztak, hogy még mindig van idő, még mindig megmondhatják, hogy hol vagyok, de ha maguktól akadnak rám, akkor valamennyiüket felakasztják ...

— Reggel aztán gondoltam, történjék, aminek történnie kell. Láttam, hogy ha valahol a kerten keresztül, kerítésen mászok ki, akkor biztosan elfognak. Felvettem hát civőruhámat, fejemre csaptam sapkát, rágvitottam egy cigarettára s szépen kíséltam — az ajtón. Jó hangosat köszöntem a két orosz őrnök s nekivágtam a falnak. Így szabadultam meg. Az oroszok ugyanis mindent gondoltak, csak azt nem, hogy szemtelenül az ő őrségük előtt fogok a főkapun keresztül nyugodtan elszélni.

— A zárdából a ruthén pap feleségéhez mentem, aki gondosan rejtegetett. Ott biztonságban is voltam, mert férjét a mieink magukkal vitték s így az oroszok nem gondolták volna, hogy az asszony rejtegetne egy osztrák-magyar tisztet. Itt tudtam meg, hogy mi történt azokkal, akik a plébánián voltak.

(Három nap a kriptában.)

— Max, a kapitány, a zászlós és az önkéntes az utolsó pillanatban tudták meg, hogy egész Belzben mindenütt házkutatásokat tartanak s jönnek a plébániára is. Nem volt már másbóvá menekülnök, lementek a — templom alá, a kriptába. Amikor három nap után viszontláttam őket, szegény Maxot alig ismertem meg. Megöszült, megsoványodott, megöregedett. Rémtörvénybe illő három napot éltek át a kriptában.

— Tíz centiméternyi magasan állt ott a víz, a levegő pedig nehéz, bűzhödött volt, világosságot csak egy kis örökmécs terjesztett. Max levitte a pakkáskáját is valami ennivalóval s miután a nedves földre nem tehetette le, a zászlóstól kért valami fadarabot, hogy azt a falba verje s rákassza a táskát. Amikor a fadarabot már beverte a falba, akkor vette észre, hogy az — egy emberi borda. Ha lábuk már lerogyott, ha nem tudtak már tovább állni, koporsóba kellett feküdniök. Dübörgött fölöttük a menyeret, ha a hívők a templomba jöttek s ők mindig azt hitték, most, most jönnek az oroszok. „Majd megőrültem — mondta Max — s kétségbeesésemben folyton feleségem és kis fiam fotográfiját néztem. S valami tragikusan groteszk volt abban, hogy a képről feleségem s drága kis gyermekem — édesen nevettek rám.“ Végre már nem bírták tovább s a harmadik nap előbujtak. Akkor már egész kékek voltak a nedvességtől, hidegtől, rossz levegőtől. Max beteg is lett s egy parasztházba szállítottuk.

(Ut kaftában, Lembergbe.)

— Most már közösen elhatároztuk, hogy elmegyünk Belzből Lembergbe. Nekem a nővérek szereztek egy legítimációt Mária Perli névre, felöltöttem magamra a kosztümöt, a hosszú kaftánt, a széles karimájú kalapot, pajeszt ragasztottam a halántékomra, kendőt csavartam a nyakam köré s december tizedikén utnak indultam. Ettől kezdve barátaim csak Móriának neveztek egém.

— Szekéren indultunk el, amely egy Majorerko nevű zsidó volt. A szekéren rajtam s Majorerkon kívül annak fia, egy ruthén asszony és egy fiatal lengyel lány utaztak. Az érdekes, hogy ép én voltam az, akire egész uton folyton kiabáltak az oroszok:

„Evré, evré!“

— Deltájban Zolkiewba értünk, ahol egy kocsmában megebédeltünk. Közben az oroszok elrekviráltak kocsinkat Vorszpannak, de aztán két rubelért még is vissza adták. Mikor tovább indultunk, az országuton egy autó jött szembe, a kis lovak megbokrosodtak s belefordultunk az árokba. Nem bírtunk magunk boldogulni s arra haladó orosz katonákat kértünk, hogy segítsenek. Ok azonban durván válaszoltak: „Zsidónak nem segítünk“.

(Hessék katona menhelye.)

— Amikor azonban fejünként öt rubelt kaptak, még is kiemelték a kocsi. Este kilenc óra felé értünk Lembergbe. Én a belzi főnök nő levelével egyenesen az apácához mentem, akik már tudtak rólam, szívesen fogadtak s tudatták, hogy van már számomra hely egy lengyel családnál, amely már rejteget egy osztrák-magyar Gefreitert.

— Másnap tényleg értem jött egy nagy fekete szemű, de meglehetősen csunya 27—28 éves lengyel lány, Sochatzky Helén, egy Hess nevű lembergi pékmester unokahuga és házvezetőnője s elvezetett nagybátyjához:

— Hessék polgári jó módban éltek, könyelmes, nagy lakásuk volt egész szépen berendezve, de minden lépésnél meglátszott a parvenü-zás, a parvenü-góg. Legelsősorban is az iránt érdeklődtem, hogy van-e hely Max, a

zászlós és az önkéntes számára s Hessék azt mondták, hogy ne aggódjam semmiért, ők mindent elrendeznek. Aztán elvezettek egy ruhásboltba s kistafiroztak. Jó pár napig a legnagyobb nyugalomban és békességben éltem Hesséknél s velem együtt a Gefreiter is, egy bécsi gyerek, Beran Wilhelm, valami szubaltern bankhivatalnok, nagyon kedves és intelligens fiú. Mi csak Rudolfnak szólítottuk, álnéven, úgy, ahogy engem Móriának.

— Egy-két napra rá, hogy Lembergbe megérkeztem, Hesséknél nagy vacsora volt. Azon már én is részt vettem s úgy mutatnak be, mint Steinslitzy Kázmért, Hess unokaöccsét. Ott volt a vacsorán egy csomó színész, orosz újságíró s néhány moszkalofill lembergi polgár. Politizáltak, de én hallgattam, nem elegyedtem be a diskurzusba. Amikor azonban elkezdtek a magyarokat szidni, nagyon nekik mentem. Akkor rám támadtak, hogy lengyel létemre miért védem a magyarokat, de én azzal torkoltam le őket, hogy ép, mert lengyel vagyok, azért húzódom a magyarokhoz s gyűlölöm az oroszokat. Hessék nagyon megijedtek s amikor a vendégek eltávoztak, figyelmeztettek, hogy ne tegyek ilyen kijelentéseket, mert bajba keverem őket.

— Egy héttel később megérkeztek Lembergbe Max, a zászlós és a kis önkéntes is. Max még mindig reverendában, a zászlós és az önkéntes pedig mint zsidók. Ok is egyenest a zárdába mentek, de onnan még aznap este eljöttek Hessékhez. Három-négy héttig éltünk ott, egész nap ki sem mozdultunk a szobából, csak este mentünk ötöben sétálni. Beránnak ilyenkor az a különös passziója volt, hogy folyton sarkukra lépett az oroszoknak.

— Hamarosan azonban kiderült, hogy mire mennek Hessék. Volt nekik ugyanis egy könyvelőjük, valami Kraievsky nevű aánta orosz-lengyel ember. Az mondta el nekünk, hogy Hessék minket négyünket hajlandók tartani, Rudolfot azonban nem. Mikor megkérdeztük, hogy miért, megmondta:

„Megtudták, hogy Beran szegény fiú, nincs reményük tehát rá, hogy a háboru után megkapják tőle, amit ráköltöttek, vagy ha meg is kapják, hogy hasznuk lesz rajta.“

A dolog nagyon felbátorított bennünket s elhatároztuk, hogyha Hessék kiakarják dobni ezt a szegény fiút, akkor mi is elmegyünk tőlük. Már másnap meg is mondta Max Hesséknek, hogy elmegyünk. Miután más összeköttetésünk nem volt, kijelentette, hogy nyugta ellenében pénzt továbbra is kölcsönözünk tőle, de más összeköttetést nem akarunk velük. Meg kell, hogy jegyezzem, hogy Hess úgy kölcsönözött pénzt, hogy rubelt adott, azt korona értékben számította, még pedig 3 korona 33 fillérrel s aztán még busás kamatokat vont le, úgy, hogy több mint dupla pénzről állítottunk ki nyugtát.

(A féltékeny lengyel leány.)

— Pár nap múlva el is költöztünk. A zászlós és az önkéntes Sochatzky Hella anyjához mentek lakni, Max a könyvelőhöz, nekem pedig a könyvelő egy szegény fiatal árvalánynál, Schreiber Vladiszlavánál szerzett lakást. A költözés már azért is kívánatos volt, mert Hella kezdett nagyon sokat forgolódni körülöttem, Hess pedig féltékenységi scénákat játszott el, úgy, hogy már amugy is kezdett tűrhetetlen lenni a helyzet.

— A nyugodt napoknak azonban ezzel végük volt. Hella amikor megtudta, hogy egy fiatal leányhoz költöztem, kezdett áskálódni ellenem, minden napomat elkeserítette. Maxnak bebeszélte, hogy ne hagyjon Vladiszlavánál,

akni, mert ott nem vagyok biztonságban, aztán a nagybátyját küldte a nyakamra, mikor pedig látta, hogy semmi sem használ, eljött hozzám s nagy titkolózva figyelmeztetett, hogy a rendőrség tudja, hogy ott lakom Vladiszlávánál s a napokban elfognak.

— Nem azért, mintha hittem volna, hanem, hogy már békén maradjak, elköltöztem a leánytól, egy borbély feleségéhez, akinek férje a mi hadseregünkben teljesített szolgálatot. Hella azonban tovább folytatta aknamunkáját, minden áron azt akarta, hogy költözsem vissza hozzájuk s mert azt én nem akartam, majdnem a rendőrség kezére juttatott.

Zádor Jenő.

Olaszok nagy veresége Tripoliszban.

(Két csatában 5500 halottat, 45 ágyut és 50 géptegyvert veszítettek.)

(Bécsi tudósítónktól.)

Bécs, július 27.

Szalonikiból jelentik a Neues Wiener Journal-nak: Hivatalos forrásból most válnak ismertté azok a nagy veszteségek, amelyek az olaszok Észak-Afrikában szenvedtek. Közvetlenül az olasz háború kezdete után kezdődött meg a lybiai benszülöttök fokozott nyugtalanodása, úgy, hogy az olaszok jónak látták színes hős katonákat, az askariákat és bengázikat Olaszországba vinni. Egy részüket azonban még Olaszországba vitelük előtt megtagadta az engedelmességet és átpártolt a felkelőkhez.

Magukkal vitték az egész élelmiszerkészletet, munióit és az egész trént. Ez olyan nagy veszteséget jelentett az olaszoknak, hogy kénytelenek voltak a tengerpart irányában kissé visszahúzódní. Ez a tervszerű visszavonulás azonban lassankint valóságos futásá változott, mert a felkelők három oldalról megtámadták őket és kettészakították az olaszok frontját. Az olasz csapatok egy része ennek következtében kénytelen volt francia területre menekülni, másik részük Sokna és Sirk közelében döntő vereséget szenvedett. Soknánál háromezer, Sirknél pedig kétezeröt száz halottat veszítettek. A felkelők zsákmánya igen nagy volt. Negyvenöt ágyut, ötven géptegyvert és sok ezer puskát vettek el az olaszoktól.

A felkelőkhez átértelt katonák két millió lira ezüstpénzt is magukkal vittek. Az arabok a nagy hadizsákmányt részben saját céljaira fordították, részben pedig Addis-Ababában nyilvánosan eladták. Az addis-abbabai olasz konzul tiltakozott az olasz fegyvereknek nyilvános eladása ellen, de hasztalanul, mert az abessziniai kormány semmiféle lépést ez ügyben nem tett.

Nincs olasz ultimátum Törökországhoz.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitung konstantinápolyi tudósítója cáfolja azokat az entente által elterjesztett híreket, mintha Olaszország a portánál ultimátumszerű jegyzéket nyújtott volna át. Eddig ilyen lépés nem történt.

Olaszok nagy veresége az Isonzónál.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Vasárnap, hétfőn és kedden hajnalban az olaszok rendkívül heves offenzíváját rettenetes kudarccal visszavertük. Állásainkat az egész fronton változatlanul tartjuk.

Munióhiány Olaszországban.

Köln. A Kölnische Zeitung jelenti: Az olasz minisztertanács foglalkozott a munióhiánnyal. A Corriere azt követeli, hogy a muniógyártásra alkalmas munkásokat hívják vissza a fronttól. Olaszország muniószükséglete nincs biztosítva.

Aradi mérnök egy német-amerikai háborúról.

(Amerika tehetetlen. — Anglia a német hajók lefoglalását óhajtja. — Német mérnökök nélkül nincs gyáripár.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 27.

Fonyó Aladár vegyészmérnök, aki két év óta Amerikában San Franciscóban él és akit Aradon jól ismernek, egyik aradi ismerősének érdekesen írta meg június végén kelt levelében, hogy az oceánon túl miként látják a világháborút:

— Mellékelek egy amateur tényképet, melyet a gyár laboratóriumában Józsi bátyám vett fel. A képbe szerencsésen bekerült az Ausztria-Hungary zászlócska is, amiről láthatják, hogy a hazáról sem teledkezünk meg. Az egyik szobában osztrák-magyar, a másikban a német jelvény van kitülve figyelmeztetésül a jövevénynek, hogy hát e házikóban jó lesz az angol szimpátiát nem hirdetni.

„Különbömben most már nem mernek sokat beszélni amióta az orosz futólépésben halad visszafelé — no és a vitéz kanadaiak fele ott hagyta a fogát“.

„Bennünket nem nyugtalanít az amerikai-német bonyodalom, mi ismerjük annyira az Egyesült Államokat, hogy tudjuk mit tesz és mit tehet.“

Az angol szeretné letoglaltatni azt a pár száz millió dollár értékű német hajót, amelyek amerikai kikötőkben vannak internálva. Amerika azonban nagyon gyenge ahhoz, hogy a némettel kikezdjen komolyan; mi egy nap alatt több fogiyot ejtünk, mint amennyi az Egyesült Államok összes rendes katonasága. A hajóhadával se sokra mehet, ha már az angol, francia, olasz és orosz tehetetlen együttvéve is. Munióit és élelmiszert így is szállít az angol szövetségeseeknek. Szóval sokkal többet nem érthet. Ha pedig angol mintára kiutasítaná a német és az osztrák-magyar polgárokat, akkor Amerika meghalt, lévén a legnagyobb és legtöbb gyáranak vezetője és mérnökei német eredetűek“.

„A san-franciscói kiállítás sem sikerült annyira, mint ahogy remélték. Az épületek nagyon szépek és úgy általában külsőleg gyönyörű, de a kiállított tárgyak nem sokat érnek. Bizony a nép sem nyüzsgés — vásár- és ünnepnapokon valamivel élénkebb“.

A terméketlen utolsó csók.

(Háborús gyermekszaporulat Aradon. —

A mult évi és idej születések, házasságok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 27.

Most egy éve . . . Tavaly július huszonhatodikától huszonnyolcadikáig Arad lakossága izgalmas bizonytalansággal várta az elkövetkező titokzatos eseményeket . . . a holnapot, az első vérrózsák kinyílásának szent pillanatát. Mindenki tájékozatlan volt a felől: mikor viszik el a fiainkat; vagy talán az apákat, a férjeket is fegyverbe szőlítja a magyar baba szívét fölemelő parancsa? A feketebeöltözött falragaszokat böngészte mindenki és este cigányszene mellett dalolták: „Ha még egyszer azt üzeni!“ A zsefóit, rendjétől megfosztott utcákban szerelmes párok fonták össze forró karjukat és hangtalan vágyakozással tapasztolták össze ajkukat egy hosszú . . . hosszú perzselő csókban, talán az utolsó csókban . . .

Az utolsó csók, a mely a háború elrendelésekor azokban az órákban esett el, a mikor az ágyuk, a gépfegyverek, a Manlicherok még nem sülték el, de az utolsó csók a statisztikusok és az orvosok szerint nagyon termékeny szokott lenni. Kimutatások szólnak arról, hogy a háborút követő esztendőkből, sőt a hadbavonulást követő kilenc-tíz hónapban is sokkal jelentékenyebb a népszaporulat, mint a béke ugyanolyan hónapjaiban. A háborúnak tehát nevelő, tanító erején kívül az a negyszertű hatása is meg volt eddig, hogy a népesség száma — a haraktereken elhaltakat leszámítva — emelkedő tendenciát mutatott. A most folyó világháborúról e tekintetben még nem mondhatunk véleményt, mert hiszen az országos statisztikai adatok nem állhatnak még rendelkezésünkre. A mi szűkebb országunkban —

Aradon — azonban már hozzájuthatunk amag érdekes számadatokhoz, a melyekből következtetés vonható le az egész országra is, mert hiszen egy-egy magyar város adatai ugyancsak karakterizálhatják az egész ország viszonyait.

A részleges mozgósítást a mult évben tudvalevően július 26-án rendezték el, az általános mozgósítás pedig rá öt napra következett. Lássuk tehát: milyen kimutatható eredménye volt az első mobilizációnak a népszaporulatra Aradon? Természetesen ama napok, illetve hónapok adatait kell megvizsgáljunk, amikor a természeti törvények szerint az ujszülöttek jelentkeznie kell e szomorú világ kapuján. Lássuk tehát, hogy a mult évi július 26-tól 31-ig elesattant forró bucsucsókoknak milyen eredménye volt — az idén április 26-tól 30-ig, összehasonlítva a mult esztendői adatokkal. Az 1914. évi április 26-tól 30-ig tizenhaton születtek, míg az idej 1915. év április ugyanazon napjain (tehát a mozgósítás után kilenc hónappal) csak tizenegy ujszülött jelentkezett az aradi családokban.

Az 1915. évi május, június, július hónapokban (kilenc hónappal a háború legeleő hónapjai után) 245 ujszülöttel szaporodott Arad népessége. Ezek közül huszonhét a törvénytelen gyermekek száma.

Az 1914. évben, tehát a béke esztendejének ugyanezen hónapjaiban 862 ujszülöttet anyakönyveztek. Közülük 54 törvénytelen. A béke ideje tehát határozottan termékenyebb úgy a törvényes, mint az illegitim családi életben.

A házasságok szempontjából már nem látnak ilyen nagy számbeli differenciát. Az 1914. első felében 248, második felében 300 házasságkötés történt. Az idej év első felében pedig 201 új pár járult az aradi anyakönyvezetők első a holtigtartó igen elrebegése végett.

Oroszország nyílt fellépése Románia ellen.

(A bolgár-török egyezség feltételei. — A megvesztegetett román ruzszoft publicista. — Helyén marad a görög kormány.)

Távirattal tudósítva.

Bukarest—London—Páris, július 27.

Bratlanu okos politikája.

Bukarest. Az *Universul* legutóbbi számában *Atimenestianu Bratlanu* politikáját bírálva kifejti, hogy azt eddig nagyfokú bölcsesség vezette, kiindulva annak mérlegeléséből, hogy a kicsiny Románia a háború elejétől kezdve abban nem vehetett részt. Elsősorban az okosság kívánta meg, hogy Románia ne bontsa fel azt a szerződést, amely őt a központi hatalmakhoz fűzi. A szerződés formálisan fennáll most is és ezt nem szabad senkinek szem elől téveszteni, legkevésbé a politikusoknak. *Bratlanu* nem feledkezett meg arról sem, hogy Románia kicsiny állam, amelynek hosszú háború folytatásához nincsenek meg a szükséges anyagi eszközei tekintet nélkül arra, hogy mennyi ellenséggel állítja szemben hat-százezer főnyi seregét. De ha *Bratlanu* eddig képes is volt az országot leg-alább látszólag passzív magatartásban tartani, Románia hívatása még is kötelezőségévé teszi, hogy az alkalmas pillanatot felhasználja arra, hogy Románia nemzeti eszményeit akár részben, akár teljesen megvalósítsa. Meg van győződve arról, hogy *Bratlanu* kellő időben megteszi intézkedéseit, hogy Románia az aktivitás terére lépjen.

Mille Konstantin hetvenezer „rubelje”.

Bukarest. Az *Universul* jelenti: Sinaiában egy *Moizescu* nevű ember a *Pallace* szálló előtt hetvenezer rubelt talált. A talált pénzt fel akarta vinni a rendőrségre, azonban e pillanatban kilépett a szállóból *Mille Konstantin*, az *Adeverul* és *Dimineata* szerkesztője és kiadótulajdonosa és bebizonyította, hogy a pénz az övé.

Orosz blokádnak Románia és Bulgária ellen.

Bukarest. Az orosz feketetengeri hajóra; blokádnak alá vette Romániát és Bulgariát, mert az oroszok azt hiszik, hogy ez államok kereskedelmi hajói munióiót szállítanak Törökországnak.

Megegyezés Bulgária és Törökország közt.

London. A *Times* jelenti Szófiáról: A bolgár-török megegyezés létrejött. Bulgária nem kötelezi magát a semlegességre és munióió-ítengedésre, mindamellett megkapja a dedeagasi egész vasutvonalat *Karagacs*, *Dimotika*, *Kouieibourgas* állomásokkal együtt, valamint a *Marica* folyótól nyugatra eső összes területet.

Román-török tárgyalások.

Páris. A *Tempsnek* jelenti Bukarestből: a központi hatalmak győzelmei a román sajtóban nagy változást idéztek elő. A lapok foglalkoznak azzal a hírrel, hogy Romániába török

bizottság fog érkezni, amely a munióióknak Románián át való vitele tárgyában fog a román kormánnyal érintkezésbe lépni.

Venizelosz nem jut uralomra.

Athén. A kormány hivatalos kommunikét fog közzétenni, amelyben demantálja, hogy koalíciós kabinet alakult a Venizelosz pártiak bevonásával. A kormány mindaddig marad, amíg a király bizalmát bírja.

Elsüllyesztett francia tengeralattjáró.

Konstantinápoly. A főhadiszállás közli: Ma délelőtt a tengerszorosban elsüllyesztették a *Mariotte* francia tengeralattjáró naszádot. Harmancegy főnyi legénységet foglyul ejtettünk.

Ari Burnunál 24-én bombavetéssel tüzet okoztunk az ellenséges lövészárkokban.

Július 25-én tüzérségünk a balszárnyunkkal szemközt lévő lövészárkok és drótkadályok egy részét elpusztította. Azonkívül bombázta az ellenség állásait és partraezálítási helyeit és tetemes veszteséget okozott.

Sedil Barnál gyalogsági tüzelés és időnkint szűnetelő tüzérpárba). Az ellenség állandóan használt fojtó gázbombákat. Július 25-én egy kis földértő osztagunk *Sedil Barnál* a balszárnyon rohammal elfoglalta az ellenséges lövészárkok egy részét és a benne lévőket megölte. Négy száz puskát, löszert és bombákat zsákmányoltunk.

Parti útegeink eredményesen bombázták az ellenség *Sedil Bar* melletti állásait és egyik táborát. Az ellenség sikertelenül viszonzta a tüzelést. Ellenséges repülőek bombákat dobtak *Hail basa* kórházra, melyen vízszintes irányban felül láthatóan volt kifeszítve a vörös félhold. A többi fronton semmi különösebb esemény.

A görög vezérkar a semlegesség mellett.

Szaloniki. A görög tisztikar azzal a kértessel fordul a hadtestparancsnokokhoz és az ő közvetítésükkel a hadseregfőparancsnoksághoz, hogy a király addig ne foglalozzék politikai kérdésekkel, amíg egészsége teljesen vissza nem áll. Az egész ország egyértelműen elhárítja, hogy a király mielőbb visszanyerje régi energiáját és irányítsa az ország politikáját és irányítsa az ország politikáját. A hadsereg ép úgy, mint a polgárság támogatja a mai kormányt, hogy a Venizelosz-pártiak tulsulyba ne kerüljenek. Remélik, hogy rövid időn belül Bulgária magatartása is tisztázódik, mindenesetre azonban a semlegesség fenntartását ismerik el az egyedül helyes vezető elvnek, feltéve, hogy Bulgária nem támadja meg a görög Makedóniát és általában a görög érdekeket nem sérti. A Dardanella-kalandban való részvétel a külügyi körök nem tartják célszerűnek, különösen amíg Bulgária magatartása kétes marad.

Az angol hadihajók még mindig megbénítják a görög hajózást, bár az angol kormány ismételtén megígérte, hogy a blokádot megszünteti. Sok a panasz amiatt is, hogy Görögországban és Makedóniában rengeteg az angol és francia kém, akik katonai titkokat akarnak meg tudni. A hatóságoknak sikerült a kémek nyomára jutni és a szigorú eljárás folyamatban van.

Hír szerint az angol kormány a Szerbiába küldött egészségügyi missziókat felbírta, hogy készülődjenek az elutazásra, miután Máltában és Alexandriában sokkal nagyobb szükség van rájuk, mint a szerb háztéren. A missziók

viesszahívása nyilván azon a tényen alapul, hogy az angolok és franciák a Dardanellákon vívott harcok során rendkívül sok sebesülte vesztek és tömeges megbetegedések is fordulnak elő, miután a csapatokat nem tudják ivóvízzel ellátni. Legutóbb ahhoz a módszerhez nyultak, hogy Mudrosból főzött vizet szállítanak a frontra, ez uton azonban nem tudják az ivóvízhiányt pótolni. A sebesültek és betegek száma annyira növekszik, hogy legközelebb a nagy oecánjáró *Mauretania*-gőzöst is be fogják rendezni kórházhajónak. A *Mauretania* a Dardanellák, Malta és Alexandria közt fog közlekedni.

Aradi szemtanú

az U. 4 hőstettéről.

(Az olasz tiotta kudarc. — Egy aradi banktisztviselő levele.)

S. Sándor, az Aradi Ipar- és Népbank tisztviselője *Somló Armin* dr. ügyvédnek írta az alábbi igen érdekes levelet, a melyet az ügyvéd közlés céljából átengedett az *Aradi Közlönynek*.

S. a háború kezdete óta vesz részt hős csapatunk déli harctéri operációiban és most mint a lissai csata évfordulóján lejátézdott felséges tengeri tüközöt egyik szemtanúja mondja el a felejtethetlen látvány érdekes izgató részleteit.

— Legutóbbi levelem óta — írja — sokfelé megfordultam, de hála Istennek nem panaszkodhatom. Laktam hegytetőn, mely esős időben állandóan felhőkbe volt burkolva, úgy, hogy tiszta lépésre sem lehetett látni, jelenleg azonban gyönyörű vidéken a tengerparton tartózkodom. Lakásomat magam készítettem beásva a földbe, kövel kirakva, zöld gallyakkal befedve. Aztalom földből van, melyet azonban minden második nap bebetálni kell, mert kinő a fű, azésem egy szikla. Így lakom én itt a hozzám beosztott legénységgel. Július 18-án oly jelenetnek voltam itt tanúja, amely kárpótolt az eddig kiállott fáradtságokért. A lapokból bizonyára olvastad, hogy itt olasz hajók nagy számban megjelentek. Véleményem szerint ennek puszián demonstráció jellege volt. Ezen nap az olaszokra nézve annak idején oly végzetes lissai csata évfordulója volt. Itt láttam saját szememmel, előttem néhány kilométerre, amint dicső hadiflótánk egy kis tengeralattjárója az olaszok legnagyobb páncélos cirkálóját fenékebe furta, úgy, hogy az három perc alatt elsüllyedt. Amíg ezen balesetük nem történt meg, vigan lövöldözték nagy kaliberű ágyuikkal partunkat, de semmi kárt nem okoztak.

Felejtethetlen látvány volt, midőn a többi páncélosok körülvevették a süllyedőt a gyekeszek menteni, amit lehet. Kéjes látvány volt ez a háború folyamán megédzett idegzetünknek. Oly blamázs volt ez a husz egységből álló és ekkor megfordult és kedves körünkől villámgyorsan távozó olasz flottára, hogy dicső királyuk ezuttal bizonyára nem a tőle megszokott esőkökkel fogadta.

— Midőn az olasz hajók eltávoztak egy kis fehér pontot láttunk a tengerből kiemelkedni, mely lassan nőni kezdett s mint egy nagy hal uszott a tenger színén.

— Az *U. 4. tengeralattjárónk* volt, mely diadalmasan körültekintve méltóságteljesen elindult eredeti bázisa színhelyére. Hogy mennyi veszteségük volt olaszéknak, azt innen nem lehetett megállapítani, majd csak az újságból fogjuk olvasni.

Mi újság odahaza? Réád még nem kerül a sor?

Megégett aradi urinő.

(Rosenberg Sándor dr. főrabbi özvegyének tragédiája. — Harmadfoku égési sebek.)

Az Aradi Közlöny tudósítói.

Arad, július 27.

Arad közönségének szinte részvéte virraszt egy jóságos és nemeslelkű matróna betegágya körül, amelyben a város egyik legelőkelőbb családjának feje vívódik angyali türellemmel a halállal. Rosenberg Sándor dr.-nak, az aradi izraelita hitközség európai hírnő volt főrabbijának özvegye éleveszélyes égési sebeket szenvedett ma délután és kezelő orvosának Zimmermann Károly dr. kórházigazgatójának kijelentése szerint igen kevés remény van ahhoz, hogy a harmadfoku égési sebek begyógyuljanak, hogy a teste két harmadrészen égési hólyagokkal borított hajlottkoru urinő, már korának gyengesége miatt is, győzedelmes maradjon, az élet-halálra menő küzdelemben.

Rosenberg dr.-nét ma délután két óra után érte a tragikus szerencsétlenség éppen honleányi kötelességének teljesítése közben. Az egész háboru ideje alatt tevékeny részt vett a háborus jótékonyság szent munkájában és most, hogy a hadvezetéség hívó szava elhangzott és az aradi társadalom nemes felbuzdulással viszi főtárgyait a gyűjtő kocsi, a főrabbi özvegye is szorgalmas kutatást tartott háza tájékán, hogy semmi, aminek a hadsereg a municiógyártásban hasznát veheti, a hazafiasságtól el ne vonassék. Már egybe volt gyűjtve sok-sok rézremény, amikor ma megharsantak a gyűjtő kocsit kísérő huszárok kürtjei az Eötvös utcában, ahol Rosenberg dr.-né lakik, hogy figyelmeztessék az adakozni akarókat a kocsi közeledésére.

Már az utca elején levő Rosenberg házhoz közeledett a hadi jótékonyság kocsija, mikor a 70 éven felüli korban levő urinőnek eszébe jutott, hogy az élés kamrában az egyik polcon van még valami részről készült gép alkatrész, a minnek a hadsereg esetleg még hasznát veheti. A kik a finom lelkületű és mindenkivel szemben gyöngéd és figyelmes matrónát ismerik, azok megértik, hogy nem adott parancsot a más munkával elfoglalt családijának, hogy meljen az éléskamrába és hozza el a rezet, hanem ő maga ment és a polchoz támasztott létra fokain felszállva kereste az adományok szánt fémét. Annyira lekötötte a figyelmét, annyira elfoglalta minden gondolatát az a tudat, hogy közben a gyűjtő kocsi a háza elé érhet, hogy észre sem vette, a mikor egy skatulya gyújtó a polcra a földre esett. Valószínű, hogy ő maga taszította le.

Megtalálta végre a keresett rezet és le szállott a létráról. A földre lépett rá a csomag gyújtóra, amely ebben a pillanatban meggyulladt, lobbot vetett és egy másodpercnyi idő kiesi része alatt a főrabbi özvegyének könnyű, nyári szövetből készült pongyolája lánggal égett. Mikor már a testét mardosta a tűz, vette észre a katasztrófát. Ném kiáltott segítségért, noha az éléskamara közelében van a konyha és van a lakás, ahol a gyermekei tartózkodtak, akik éppen Aradon vannak, mert tegnap volt a néhai főrabbi halálának évfordulója alkalmából a gyászistentisztelet. Egő ruhában lefutott az udvarban lévő kulhoz, amely mellett egy edényben víz állott. Abba belelépött, de fájdalmai ekkor már oly nagyok voltak, hogy nem tudta törtöztetni magát és gyermekeit szólította hangos szóval. A házbellek is figyelmeztetésre lettek a kiabálásra és oda futottak, hogy a lobogó lánggal égő urinőnek

segítségére legyjenek. Vízet huztak és öntözték, amire azonban a tüzet eloltották, Rosenberg dr.-né testének felülete kétharmadrészen borzalmas égési sebekkel volt borítva. A fájdalom következtében elájult urinőt jai veszekelő gyermekei felvitték a lakásba és ágyba fektették. Zimmermann Károly dr. kórház-igazgató csakhamar megjelent és olajkezelést alkalmazott.

A tragikus esemény hírére mély részvéttel fogadták mindenütt. A család igen sok tisztelője sietett a súlyos beteg ágyához, hogy vigasztalást vigyen oda, azonban a családtagokon kívül senki sem eresztette be. Rosenberg dr.-né állapota az éj folyamán egyformán változó volt.

H I R E K.

Kéz és láb nélküli kerékpáros.

(„Müember“ oktatja a csonka katonákat.)

— Bécsi tudósítónktól. —

Bécs, július 27.

Eiselsberg báró orvosnár egy csodálatos embert mutatott be nemrégiben a bécsi orvosegyesületnek, Gürtelschmid Rudolfot, a kinek műkezei és lábait vannak és a ki ennek dacára úgy jár-keel, tesz-vesz, hogy alig lehet észrevenni, hogy nem teljesen épkezélab ember. Gürtelschmid Rudolfot Eiselsberg tanár felszólította, hogy látogassa végig a hadikórházakat, oktassa csonka embertársait és öntösd beléjük életkedvet a példájával. A „müember“ most sorra járja a bécsi kórházakat és mindenütt bámulják és reménytelten nézik természetes mozdulatait, nagy kéz- és láb-ügyességét.

Gürtelschmid jelenleg 37 éves. Huszonkilenc éves korában pallér volt az északamerikai Spokaneban. 1907. október 23-án egy építkezésnél éppen felügyelt a munkásokra, akik egy vasbalkont huztak fel köteleken az ötödik emeletre. Gürtelschmid a negyedik emeleten állt. Pár méternyi távolságban tőle a város villamosáram vezetéke huzódott. Az ötödik emeletre felhuzott vasbalkon az áramot vezető drótokhoz ért és a szerencsétlen pallért rettenetes, állítólag 67.000 volt erejű villamosáram érte. Sieteregés, ropogás közt lángok csapnak ki karjaiból, lábaitól. Összeesett és eszméletét veszítette. A borzalmas erejű villamosáram azonná égette mindkét karját és lábát. A Jézus szíve kórházba szállították és karjait, lábait amputálták. Egy hónappal később már felépült Gürtelschmid és 250 dollárért műkarokat és műlábakat csináltatott magának.

A „müember“ ma képes 16—20 kilométert futni és lépcsőken járni. Éjjel műtagjait le szokta kapcsolni és ha azoknak valami kis lábája támad, ő maga javítja ki. Gürtelschmid, aki hazájában egy kis trafikot nyitott, négy évvel eselött megnövekedett.

A háboru alatt bércenélés miatt elvesztette trafikját és most átjött Európába. Utjára 750 dollárt kapott.

Gürtelschmidnek szép kaligrafikus írása van, kerékpározni is tud, egyáltalán úgy tudja használni műtagjait, mint egy ép ember.

— Személyi hír. Fábry Sándor dr., az Acsev. vezérigazgatója szabadságáról visszatért és átvette a vasut vezetését.

— A vak katonáknak. Simon Erzsébet Tövisgyházáról 32.90 koronát küldött az Aradi Közlönyhöz, miot a vak katonák részére Tövisgyházán folytatott gyűjtés eredményét. Az összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

— Reggeli gyorsvonat Budapest Arad közt? Mint megbízható helyről értesülünk, az államvasutak vezetősége azzal a tervvel foglalkozik, hogy rövidesen újra forgalomba helyezi a Budapestről reggel 7 óra 5 perckor induló és Aradra félegy óra-
kor érkező gyorsvonatot. A Máv. főbb vonalain a napokban már több eddig szünetelt gyorsvonat közlekedése indult meg.

— Kitüntetések. Birkenhouer Mihály dr. orvos, aki az aradmegyei kórháznak, utóbb pedig Ujarad községnek lett orvosa, jelenleg a harcstéren az 1—7. számú tartalékkórházban teljesít a mozgósítás óta orvosi szolgálatot, a Miltár Verordnungsblatt szerint kitünő és áldozatkész szolgálatának elismerésül a hadi-ékitményes koronás arany érdemkeresztrel lett kitüntetve. A megnevezett orvos rövid ujaradi orvosi működésével nemcsak a község, hanem az ujaradi járás lakóinak általános nagyra-becsülését és szeretetét vívta ki. Metzger Fülöp dr. orvost, az aradi gimnázium hittan tanárának öcsesét pedig a harcstéren hősi magatartásáért legfelsőbb elismeréssel tüntették ki. Krause Lajos alezredes, ki a 69-ik Hindenburg ezrednek helyettes parancsnoka, a harcstéren szerzett érdemeinek elismerésül a hadi-ékitményes III. oszt. katonai érdemkeresztrel és a II. oszt. vaskeresztrel lett kitüntetve. Az alezredes a nemrég oly tragikus módon elhunyt Krause Károly aradi ház- és szőlőbirtokosnak a fia.

— A szabadkai orvospanama. A szabadkai orvospanama ügyében három bünper volt. Az orvosper katonavádottjai a honvéd-és hadbírószág elé kerülnek, a civil vádlottak perében azon bünügyekre vonatkozólag, amelyek a gyorsított eljárás alá tartoztak, már kibírdette a pozsonyi törvényszék az ítéletet, amely marasztaló volt s most felebbezés alatt áll. Azon bünügyekben azonban, amely a rendes peres eljárás alá estek, július 12-én kezdte meg a főtárgyalást a pozsonyi törvényszék. Négyen voltak vádlottak s ezek közül kettőt felmentettek, kettőt pedig elítélt a bíróság. Vádlottak voltak öz. dr. Günther Józsefné, szül. Antalk Margit, Vécsei Jenő dr. tisztiorvos, Törzs József dr. ügyvéd és Simonyi Géza főorvosi hivatali irodatiszt. Az ügyészség csalással, illetve hamis tanúzásra való rábírás büntetésével vádolta őket és két heti tárgyalás után — amelyre tanuként sokat beidézték Szabadkáról — Simonyi Géza főorvosi hivatalnok irnokot hat havi börtönre és dr. Güntherné négy hónapi fogházra ítélte, Vécsei Jenő dr. orvost és Törzs József dr. ügyvédet pedig büncselekmény hiányában felmentették.

— Közgyűlés. Az Arad Hegyaljai h. é. mótóros vasut r. t. ma tartotta VIII. évi rendez közgyűlését, amelyen a kereskedelmi miniszterium részéről Algyay Kálmán dr. miniszteri osztálytanácsos vett részt. A közgyűlés az előterjesztett mérleget tudomásul vette s az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvényt az elmúlt évre megadta. Az igazgatóság tagjaiul 3 évi időtartamra eörsi Balogh Bruno, ménesi Lőcs Rezső, Kepes Gyula dr., Kepes Olivér dr., belapátfalvi Kobelrausch Gyula, Kovács Izsó, Mellinger József, Pálmái Lajos dr., Szatankovich Miklós, Steiner Ferenc, kisjolsvai Szabó Zoltán, Ullmann Andor dr., Urbanovich Zoltán dr. és Zerkovitz Rudolf, a felügyelő-bizottság tagjaiul egy évi időtartamra Páris Lajos dr., Erdély Ferenc, Andor Béla, Haberéger György, Raicu Sebő és Neuwelt Emil választottak meg.

— Kifüzetett aradi tisztek és katonák. A király a signum laudis adományozta az ellenségkel szemben vitéz magatartásukért: Lösch Adolf 33. gy.-e.-beli főhadnagy és ns. Hanthó Sándor 33. gy.-e.-beli tartalékos főhadnagynak. A koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján kapta az ellenségkel szemben kitűnő szolgálata elismeréséül: Humenberger Antal 33. gy.-e.-beli kat. főszám-tiszt. A hadsereg főparancsnokság az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismeréséül a bronz vitézségi érmét adományozta Beregi Sándor tartalékos zászlósnak a 4. honvédszolgalezredben. Az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismeréséül az 1. osztályú vitézségi érmét kapta Lakos András szakaszvezető a 3. honvéd huszárezredben; a II. osztályú vitézségi érmét Weber József törzsörmeister, Császár András és Oeskó Imre szakaszvezető, Kiss Mihály, Kávai József és Fehér János tizedesek, Lalik Imre járőrvezető, Juhász Imre és Pap Félián huszárok, mind a nyolc a 3. honvéd huszárezredben; végül a bronz vitézségi érmét Zsigmond Pál törzsörmeister, Farkas Sándor szakaszvezető és Csáki Mihály tizedes, a 3. népfelkelő huszárszázalynál és Juhász Károly őrmester, Nagyalusi András és Nagy József huszárok, mind a három a 3. honvéd huszárezredben.

— Kitűnően informált szerb vezérkari tiszt. Szalonikiből jelentik a „Südbanbürgisch-Deutsche Tageblatt“-nak, hogy egy ottidőző szerb vezérkari tiszt kijelentette, hogy az osztrák-magyar és német vezérkarok ama jelentéseinek, melyek az oroszokkal szemben elért nagy sikerekről számolnak be, Szerbiában senki nem ad hitelt. Közeli az idő, — mondotta a szerb tiszt — amikor a szerb csapatok bemasíroznak Temesvárra, az oroszok pedig bevonulnak Budapestre. Egész Dél-Magyarországon, Horvátországban, Dalmáciában és Boszniában teljes a forradalom és sóvárogva várják, hogy a derék szerbek megszabadítsák őket az osztrák-magyar rabiga alól.

— Halálozások. Súlyos csapás érte Grosz Mórt és családját. Szeretett leányuk Gárdi Imréné Kolozsvárott folyó hó 25-én váratlanul elhunyt. Temetése folyó hó 28-án délután 4 órakor lesz az aradi izraelita temető balottas házából. Az elhunytban Grosz Samu városi számtiszt nővérét gyászolja.

Turay Antal nyugalmazott városi gépész 50 éves korában elhunyt. Temetése július 27-én délután 4 órakor lesz az Illés-utca 75. számú házból.

— Olcsóbb lesz a sör. A hivatalos lap mai száma közli a m. kir. minisztérium rendeletét, amely szerint az ország területén levő sörfőzdék az 1915—16. évi termelési időszak alatt sörgyártás céljaira összesen mintegy 800.000 méterháza árpat szerezhettek be, az engedélyezett mennyiségnek azonban a minisztérium további rendelkezéséig egyelőre csak a fele részét dolgozhatják fel sörfőzés céljaira felhasználandó malotává. A kormánynak ez az intézkedése azt hozza magával, hogy a sörgyárak a sör árát, amelyet eddig hektoliterenként 14 koronával emeltek, négy koronával le szállítják.

— A franciáknak mese kell. Koppenhágából írják: A National Tidende egy magasrangú francia katonatisztnek, aki a cenzúránál teljesít szolgálatot, a következő nyilatkozatát közli:

Nekem teljesen mindegy, hogy milyen és mennyi mesét közölnek az újságok. Minden körülmények között azonban a meséknek kell maradniuk!

— A bécsi divat. Egy newyorki újság angol levelezőjétől a párisi divat bukásáról közöl cikket. A párisi divat alkotóit elkábitotta és megzavarta a háború. Amit a piacra visznek, az egészen hiján van az eredetiségnek, vigasztalan, érdektelen és alig viselhető. A londoni társaságban fel vannak háborodva a francia szövetség ellen, a ki a háborúban legjobb tulajdonságait veszti el és lehetetlenné teszi az öltözködést. Különösen a hazafias arisztokraták vannak zavarban, akik tényleg nem viselnek német vagy osztrák gyártmányt, pedig Schweizon és Hollandián át sok minden érkezik Angliába. A bécsi divat csak a múlt év ősze óta fejlődik önállóan és nemcsak a németeknél, hanem a semleges államokban is szép sikere van. Most kezdődik az őszi szezon s a német, holland, román és schweizi nagy áruházak, sőt még az északamerikaiak is sorra jelentkeznek Bécsben. Augusztus 15-én kerül nyilvánosságra az új őszi és téli divat, egyelőre természetesen csak szűkebb nyilvánosság előtt. Ezúttal csak Bécs legelőkelőbb cégei nyertek meghívást és eddig semmi sem szivárgott ki az új attrakciókról. Annyi bizonyos, hogy a bécsi divat egyre önállóbb és szabadabb lesz s alkalmas arra, hogy a nemzetközi piacon érvényesüljön.

— Halálos gombamérgezés? Fenntartással közöljük azt a ma éjjel Aradon elterjedt hírt, hogy Kovács Soma aradi gépkereskedő fia, aki szüleiével együtt hegylajai szőlőjükben tartózkodik, gombamérgezés következtében elhunyt. A hír pozitív formában tartotta magát, de a megyei telefon szünetelése miatt a legkompetensebb helyen érdeklődni nem lehetett.

— Schmidt cirkusz Aradon. A cirkuszt kedvelő közönség előtt kedves ismerős a Schmidt cirkusz. Ha nem is minden évben, de kétévénként rendszerint elkísogat hozzánk a hatalmas és óriási méretű cirkusz és mindig annyi szórakozást hoz a közönséget újabb és csodásabb mutatványaival. Ezúttal is 16 elsőrangú világattrakció szerepel a műsorán. A cirkusz csütörtökön Temesvárról külön vonattal érkezik Aradra és még aznap este megkezdődik néhány napra tervezett előadásait a Béli téren.

— Arverés a vasuton. Arad állomáson a raktár helyiségben augusztus 3-án délelőtt 9 órakor következő tárgyak: egy csomag film kerül nyilvánosan, bírósági eljárás kivül a legtöbbet ígérőnek készpénzítés, valamint az azonnali elszállítás kötelezettsége mellett, elárverezésre.

— Elítelt cigarettagyáros. Rotterdamból sürgönyzik: A Nestor Gianclis cigarettagyár tulajdonosát 500 font pénzbüntetéssel sújtották az ellenségnek való szállítás miatt. A gyár igazgatójára külön 100 font pénzbírságot róttak ki.

— Az aradkövi lelkész balesete. Móc László aradkövi görög-keleti román lelkész a szőlőhegyről lejutot megcsuszott és oly szerencsétlenül esett el, hogy karját törte. Az aradmegyei kórházba szállították gyógykezelés céljából.

— Az Uránia színház renoválása. Az Uránia színház igazgatósága három heti szorgalmas munka után ma készült el a színház tartozásával, mely azt teljesen kényelmessé, újja és moderné varázsolta. Teljesen újszerű két nagy amerikai léghűtő készülék lett felszerelve, a melyek segítségével a legkelleme-sőbb temperatura uralkodik állandóan a nézőtérben. A falak új festéssel és díszítéssel látattak el, az egész színház padozata pedig fertőtlenítés után minden kellemetlen szagot és port eltüntető olajjal lett burkolva. Ez újítások a színház kitűnő műsorai mellett még inkább vonzzák a közönséget.

— Engel keresk. szaktanfolyama keresk. és ügyvédi irodákba teljes kiképzést mérsékelt tandíj mellett nyújt. Díjtalan állásközvetítés. Lázár Vilmos-utca 2. szám. (Földes-palota mellett.) 2694

— Dr. Richter-féle Anker Liniment már régóta kitűnően bevált háziszser bedörzsölésre csusz, köszvény, meghülés, bénulás, keresztcsontfájdalom ellen. Különösen azoknak ajánlatos, a kik többnyire a szabadban tartózkodnak. A táborban, harcbanállóknek nélkülözhetetlen. Kapható 80 fill., 1.40 és 2 koronás üvegekben minden gyógyszertárban, vagy közvetlenül dr. Richter gyógyszer-tárában az Arany Őrszlánhoz, Prága I. Elisabethstr. 5. Ügyeljünk a horgony védjegyre, mely minden dobozon látható. 8809

— Ismunkák, sokszorosítások, irógépjavítások, előnyös árban eszközöltetnek. Gyors-, gépiró- és könyvelői szaktanfolyam. Ziffer és Hollós, Br. Bohus-palota. 1387

— Az ismét megnyitott tábori postához való 35 dekás dobosok Kerpelnél. Viszonteladónak nagy árendemény. 193

— Hadisegélyző bélyegek szását két koronájával veszi Kerpel könyvkereskedése. Ugy-szintén vesz egész bélyeggyűjteményeket és könyvtárakat is. 198

— A világháborútérképei Kerpelnél. 193

— Az „Aradi Közlöny“ egyes példányai Budapestben kaphatók Breuer Nővérek dohánytőzsdéjében VI., Teréz-körút 54.

— Apróhirdetések az „Aradi Közlöny“ részére felvételnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

Börtönre ítelt katonaszökevény milliomos.

(Jelentkezés harminc év után. — Való-per a háború miatt.)

Az Aradi Közlöny tudóstíjatól.

Arad, július 27.

Mintegy harminc évvel ezelőtt, egy Weber nevű katona Bomban megszökött ezredétől, a 28. gyalogezredtől. Csakhamar elfogták és a bíróság nyolc hónapra fogságra és a katonai állomány második osztályába való áthelyezésre ítélte. Miután büntetését kitöltötte és ismét a csapatához került, másodszer is megszökött. Ez alkalommal sikerült Antwerpenbe jutnia, ahol megpróbált és sikeresen kezdett. Az antwerpeni főpályaudvar kijáratához közel, az Avenue Keyzeren áll a „Hotel Weber“ óriási palotatömbje. A tulajdonos tényleg az egykori katonaszökevény, aki harminc évvel ezelőtt, egy krajcár nélkül került Antwerpenbe. Sikertelenül neki egy szerény kocsmából a legnagyobb belga szállodáig felvinni. Más vállalkozásoknál is szerencsés keze embernek bizonyult. Így megalapította a Brasserie Florat, Antwerpen legnagyobb müncheni sörházát, szállodát épített Osztiendében és villát Braschatban. Oriási vagyont gyűjtött össze, melyet több millióra becsülnék. Házasságából két fia származott, akik a belga hadsereg tisztjei lettek. Így, mint boldog ember élhetne volna végig életét, ha közbe nem jön a háború.

Augusztus 4-én, a németek Belgiumba való bemasírozásának napján, mint ismeretes, a császári először erőszakoskodott az idegnek ellen. Ezen a napon a hotel vendégei a terrasszon az összes asztalokat és székeket összetörték és az edényeket az utcára dobták. Weber, aki akkor, Antwerpenből 12 kilométernyire fekvő braschati villájában tartózkodott, rohant be a városba és ezt írta ki a szállodájára:

Mézeshetek ellenőre.

„Ezt az épületet, közhasznú óólokra, Antwerpen kormányzójának és a Vöröskeresztnek rendelkezésére bocsátom.” Ez valamennyire leküzdötte a népet. Mikor a Vöröskereszt birtokba vette a palotát, Webernek távoznia kellett onnan és az állandóan életét fenyegető veszély elől a pincébe költözött. Különböző veszélyes viszontagságok után kiutasító parancsot kapott, mert azzal gyanúsították, hogy a németekkel titkos összeköttetést tart fenn. Hollandiába utazott és innen Aachenben át Kölnbe.

Felesége Hollandiában maradt és megindította a válókeresetet férje ellen. Mikor a német megszálló csapatok parancsnoksága felszólította a szállodást, hogy térjen vissza Antwerpenbe és vegyen részt a város élmezésében, visszatért tényleg Antwerpenbe, ahol száz főből álló új személyzetet kellett összeállítani. A borospincéit üresen találta. A pezsgőpincét a belga katonák annyira átkutatták bombák után, hogy egyetlen üveg pezsgő sem maradt ott.

Mikor a német katonai hatóságok végleg megtelepedtek Antwerpenben, Webernek arra kellett gondolnia, hogy katonai ügyét rendezze. Újból Kölnbe utazott, ahol a kerületi parancsnokságon jelentkezett és előadta a tényállást. Természetesen azonnal vizsgálati fogságba vették. Most az antwerpeni milliomos második székének ügyével foglalkozott a hadbíróóság. A hadbíróóság tekintetbe véve az összes körülményeket, a minimális büntetést róta rá. Másodszori székéért egy évi fogságra és a katonai állományok második osztályába való áthelyezésére ítélték és közölték vele, hogy kégyelmi kérvénnyel fordulhat a császárhoz.

NYILTTÉR.*

Özv. Turay Antalné szül. Dávid Lujza mint hitves a maga, úgy az alóhrotak, valamint számos rokon, ismerős és barátai nevében is mélyen megtört szívvel szomorúan jelenti a felejtethetlen jó férj, illetőleg gyermek, vő, sógor nagybácsi, rokon és jóbarát

Turay Antal
nyug. városi gépész

f. 6. július hó 25-én éjjeli 11 órakor, életének 50-ik s boldog házasságuk 15-ik évében, hosszas szenvedés után a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyorsan elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványai f. hó 27-én d. u. 4 órakor fogtak az Illés-utca 75. sz. gyászházából, a róm. kath. egyház szertartásai szerint a helybeli felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat az elhunytak lelki fűvéért f. évi július hó 29-én d. e. 9 órakor fog a helybeli főtempl. Minorita-tyúk szentegyházában az egék Urának bemutatni.

Áldás és béke poraira!
Arad, 1915. július hó 25-én.

Özv. id. Turay Antalné szül. Gazdag Erzsébet, édesanyja. Virágh Lajos Arad szab. kir. város nyug. főmérnöke, Berner Antal és neje szül. Dávid Maria, Mayer Lajos és neje szül. Dávid Matild, Góron György és neje szül. Dávid Teréz, Pavlety János és neje szül. Dávid Katalin, sógor és sógor-női. Özv. Dávid Péterné sz. Dan Anna, anyósa. Virág Laci, unokaöccse. Kárpáti János és neje szül. Domonkos Janka, Turay János és neje szül. Komjáthy Ilonka, Balajthy Nándor és neje szül. Turay Jolánka, Turay Béla, Gazdag Antal és neje szül. Gedő Rozália, unokatestvérei, és az összes rokonság.

Varga Imre első temetőrendező intézete Arad. Andrassy-tér 13. Telefon nappal: 37. Éjjel: 738.



Kínai kereskedő Sanghaj utcáján a Yes porcellán-pondert kínálja.

Yes puder 3.— áróna
Yes krém 3.— korona.
Yes szappan 1.50 korona.

9771

Amerikai guartmány!

Magyarországi főraktar: Erényi Béla Diana-gyógytára Budapest, Károly-körút 5.

Mindenütt kapható!

NYÁRI SZINHÁZ.

Szerda, 1915. július 28-án:

Az éjjeli őr.

Bohózat.

Közdete este 8 órakor.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

Steiner és Goldschmidt

a Hadi Termény Részvénytársaság megbízottjai

vásárolnak

a Hadi Termény Részvénytársaság részére idei termésű gabonát.

Bővebbet:

Steiner Ferenc

Arad, Erzsébet királyné-körút 20.

Goldschmidt Sándor

Arad, Weitzer János-utca

(Minorita-palota.)

* Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

APOLLO SZINHÁZ.

Július hó 28., 29-én
szordán és csütörtökön

Nagy detektív sláger:

Brighth, a betörő

Detektív film 3 felvonásban.

Az előadások 1/6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek.

Kékkő és hárs

kapható

Färber Lajos

cégnél.

2418

Költözködők

figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez

481

Kalmár József

villanszerelési vállalata

Arad, Salac-utca 2. sz.

242. Telefonszám 242.

BENZOLINE

Figyelmeztetés!

Több oldalról hozzám érkezett panasz folytán figyelmeztetem a tisztelt vevőközöniséget, hogy illetéktelen egyének a Benzoline minőségét idegen anyagokkal való keverés által meghamisítani igyekeznek.

Ott tehát, ahol megbízható viszontelárusító nincs, a rendelések közvetlenül hozzám intézendők.

A nagy waggonhiány és egyéb szállítási nehézségek eddig is rendkívül késleltették a beérkezett rendelések gyors elszállítását. Kérem tehát az érdeklődőket, hogy rendeléseiket sürgősen adják fel, ne-hogy felesleges késedelem támadjon.

Ismételten határozottan kijelentem, hogy az eredeti

BENZOLINE

mint motorüzemanyag kiválóan megfelel és minden katonai engedély vagy pénzügyőri ellenőrzés nélkül, bármely mennyiségben azonnal szállítható.

2674

Árlappal szívesen szolgálok.

M. ELFER, WIEN

I., Krugerstrasse 3.

Előleges jelentés!

Jön! SCHMIDT M. cirkusza Jön!

Tisztelettel értesitem Arad város n. é. közönségét, hogy közismert lovarda társulattal e hó 29-én érkezem meg és este fél 9 órakor a Béla-téren

nagy disz megnyitó előadást rendezek

Jegyek előre válthatók Weisz Leo könyvkereskedésében.

Bővebbet a falragaszok.

2682

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűvel 8 fillér.

Vastagabb betűvel kívánt szavak aláhúzással jelzandők.

A legkisebb hirdetés 60 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 4,6 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés, azövegét, amelyik tartalmában fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

OKTATÁS.

Isr. Fininternátus Arad.

A jövő tanévre csak korlátolt számban vesz fel növendékeket. Magántanulók két osztályról is felvételre előkészítetnek. Prospektust készséggel szolgál. 1961

KIADÓ LAKÁS.

Egy négyszobás lakás

a város legforgalmasabb helyén kiadó. Értekezhetni Kell és Krausz cégnél. 2690

Üzlethelyiség

kétszobás lakással, üvegezett folyósóval, a Weitzer János-utcában főpostával szemben, és egy négy szobás lakás fűdőszobával azonnal, Batthyány-u. 23. sz. alatt kiadó. 2619

Teljesen modern

comforttal, ugmint: központi meleg víz fűtéssel, állandó meleg víz ellátással, gáztakarékűzhelylyel stb.-vel ellátott 2 és 3 szobás lakás augusztus hó 1-re kiadó. Orczy-utca 8. Telefon 975. 2668

Egy

ajánna átalakított 3 szobás utcai lakás mellékhelyiségekkel, azonnal vagy augusztus 1-re kiadó Rózay-u. 2. 2663

Modern

négyszoba, előszobából álló parkettázott földszinti lakás (egyik utcai szobába lépcsőházból külön bejárat) villany, gáberendezéssel, Török L-u. 1b. új házban november 1-ére kiadó. 2647

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy L. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, augusztus 1-re kiadó. Bővebbet a házmesternél.

ALKALMAZÁST KERES.

Egy perfektuált,

óvadékkal rendelkező üzletember raktárnoki, fenügylő, üzletvezető, pénzügyes vagy hozzá hasonló állást, esetleg elszámolásra vendéglőt vagy kocsimát keres. Vidékre is elmegy. Cím a kiadóhivatalban. 2688

Gazdasághoz

a cséplési idényre óvadékkal rendelkező egyén feltűgylőnek ajánlik. Cím a kiadóhivatalban. 2687

ALKALMAZÁST NYER.

Egy jobb családból való

leány vagy gyermektelen asszony egy éves gyermek mellé s egyéb hási teendőkre alkalmazást nyerhet főszolgabíróknál Vinga. 2686

Fűszerkereskedő segédek

felvételnél helybeli nagykereskedésbe; ajánlatok a fizetési igények megjelölésével „Hadmentes” jellege alatt a lap kiadóhivatalába intézendők. 2683

Intelligens fiatalember

mint gyakornok állást nyerhet Kerpel Izsó könyvkereskedésében, hol a könyvelést, levelezést és gépirást is elsajátíthatja. 2689

Egy intelligens

14-10 éves fiú, ki jól tud számolni és gépek kezeléséhez kedve van, 8-12 korona heti fizetéssel szabász tanulónak felvétetik Ingusz dobogógyárba, Deák Ferenc-utca 20. szám. 2692

ÜZLETEK.

Kis tőkével

egy jömenetelű vegyeskereskedés egy nagyobb községben más vállalat miatt azonnal eladó. Értekezni lehet Kohn Leó Alsódombó up. Marcsborsa. 2698

INGATLAN.

Bérbeadó

5 hold szántóföld. Bővebbet Kics Ernő-u. 12. 2684

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Papírszalvéta

1000 darab 5 koronáért kapható Pichler Sándor papírkereskedésében, Szabadság-tér. 781

Egy fényezett,

nagyon keveset használt könnyű hintó, 1 esetleg 2 lóra, olcsón eladó. Ujmikolaka, Fő-ut 19. 2685

ZSIR

prima, egészséges idei.

Szalonna

napi árban kapható

Kalmár Endrénél

Arad, Arztalos Sándor- és Chorin-utca sarok. 2690

670. Telefon szám 670.

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvételek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

Cséplő-szekrény

Máv. gyártmányu, 54 collos, B. jeltű, csupán 6 éves, teljesen újonnan javítva és festve,

eladó.

Megtekinthető Magyar Államvasutak Gépgyára Vezérügynökségének nagyváradi fiókjánál Nagyvár, Nagypiac-tér. 2670

Bérletmegszűnés

miatt

2656

eladó:

20 drb. hasas tenyész koca, 140 drb fél éves süldő, 12 drb tenyésztehén borjakkal együtt, mindenféle gulyabeli jószág, cséplés után 18 darab jármos ökör is.

Gantner bérgazdaság
Csigérszöllős, Pankota.